

Posudek oponenta na diplomovou práci PedF Jany Š^torcové Živnostenské podnikání v oblasti obchodu.

Předložená diplomová práce je dobře strukturována. Autorka vychází z právního vymezení problému, představuje situaci v oblasti maloobchodu. Popisuje situaci živnostenského podnikání ve Středočeském kraji a završuje popisem této problematiky ve Vlašimi. Text ústí ve zprávu o sociologické sondě v otázce názorů na vliv maloobchodních řetězců na rozvoj živnostenského podnikání v této oblasti.

Druhou stranou mince je to, že práce je svojí povahou především popisná, je kompilátem sebraných textů bez hlubšího pokusu o analýzu problému, který sám o sobě je společensky velmi závažný a teoreticky i prakticky zajímavý.

V závěru autorka prezentuje rozsáhlý seznam literatury a internetových zdrojů.

Otázku budí celkem nekritické hodnocení statistik zahrnujících osoby samostatně výdělečně činné, kde se lze jen těžko orientovat, jaké podíly (se všemi důsledky) zahrnují malé organizace, individuální fyzické osoby reálně samostatně výdělečně činné, či velmi rozšířený „švarcsystém“. Jsou jen připomenuty problémy statistiky, které plynou z mechanismů přihlašování a odhlašování, z čistě formální registrace či reálného podnikání.

Bylo by dobré rovněž rozlišit drobné „živnostníky“, kteří poskytují své služby veřejnosti, kteří se v sociologické teorii do značné míry kryjí s pojmem staré střední vrstvy či maloburžoazie (a tedy jsou pro ně velké řetězce tvrdou konkurencí) od těch, kteří profitují ze spolupráce s poskytováním služeb těmto řetězcům (byť rovněž často pod jejich tlakem).

K velmi zajímavým kapitolám pak patří části věnované popisu potíží, výhod a nevýhod drobného podnikání a praktik velkých seskupení.

Z metodologického hlediska lze vznést námitky k dotazníku. Např. kategorizace formy povolání či typů obchodů, „způsobu“ či spíše místě nakupování. Zřetelně by si tematika zasloužila i další konkretizace a (zvláště při velmi malém sledovaném vzorku) těžiště posunout k vyhodnocování rozhovorů založených na otevřených otázkách orientovaných na důvody volby typu obchodu při nákupu zboží různého sortimentu. Výpovědní hodnota sondy je omezená a rozhodně není reprezentativní.

Z formálního hlediska by si práce zasloužila větší pečlivost v konečné redakci. Lze mít výhrady k přílohám a jejich výpovědní hodnotě (přílohy 1 a 2).

29. srpna 2009

Doporučuji.

Doc. PhDr. Radomír Ha^vlík, CSc